

4° Med.
1612.

1612. Med.
CONCLUSIONES MEDICÆ

De

ARTHRITIDE,

Quas favente D. O. M.

EX DECRETO AMPLISSIMÆ FA-
CULTATIS MEDICÆ IN INCLYTA
ACADEMIA HEIDELBER-
GENSI.

Præside Cl: & Exc: D. D.

JOH:GASPAR FAUSSIO,

Medicinæ D^{re}. Archiatro Palat. Practicæ
M. Professore, & Facultatis Decano.

Pro gradu Doctoratus consequendo.

Publicè defendet

STEPHANUS SKINNER
Anglo Londinensis.

Die 9. Julij.

Horâ , & loco solitis.

HEIDELBERGAE,

Typis AEGIDII WALTERI ACAD. TYPOGR.

Anno M. DC. LIIL.

Clarissimo, & Excellentissimo D. D.

JOHANNI GASPARO

FAUSSIO, Medicinæ Doctore Archiatro Palat. inclytæ Facultatis Decano, Medicinæ Practicæ in Academiâ Heidelbergenfi Professore Primario, Patrono & Preceptori suo unice colendo,

E'υδαμνοειν.

Um Articulari morbo, pervicacissimo sci: humani generis hoste, ludicro, & umbratili dimicaturus praelio, quem nam potius Agonotheram deponerem, quam Te Vir. Cl. & Exc. qui Tuâ unus medendi solertiâ prastitisti, ut jam nullos morborum inexpugnabiles credamus; cujus alexicacâ protecti umbrâ ferales nuperi Cometa minas etiam contemnere audemus. Nec ignoro me idem facere quod illa oratorum larva, illi è musarum castris Pyrgopolynice, qui in declamatoriâ palastrâ nihil præter Hectoras, & Ajaces ingeminant, ipsi pavidî, interim & meticulosi, quibus stricti ensis coruscatio profulmine est, vespertina umbra pro gigante; illud tamen, quicquid est importuna audaciâ, Tuo impurandum patrocino, qui hunc meum antagonistam tam crebrò, tam luculenter devicisti, ut jam vel tyronibus, ne dicam pueris despectui esse mereatur: ut non abs re videar mihi, calonum instar, qui prostrata à generosis militibus corpora, etiam quàm ipsi victores, fortius expoliant, non tam ad pugnam, quam ad exuvias, Tui triumphipedissequus accedere. Nec mirandum, Te, veluti Alcidem illum monstrorum debellatorem, tot summi nominis Dynastas certatim expetivisse, majorem sibi se-

curitatem ex Tuâ solius præsentia, quam quovis militum præsidio pollicitos, ut
 Tuo sci. subsidio freti profligare possint perduellem istum morbum, qui non mi-
 nus ambitiosus, quam crudelis in ipsas potissimum Aulas tyrannidem exercet,
 qui nullo Maiestatis respectu sacra sæpe Principum corpora Quæstioni subijcit,
 forte ut licentiosi nimis victus vel confessionem, vel penitentiam extorqueat.
 Certè illud inter præcipuos pietatis Tuæ juxta, & prudentia titulos referen-
 dum, quod ab omnibus fere mundi cardinibus invitatus, & tantum non invoca-
 rus, Hippocratis Tui exemplo, quem eadem felicitas Persarum Regis præcibus
 dignum reddidit, Tuam Coum, patriæ Tuæ Metropolim prætulisti; & tanquam
 parum esset homines sanasse, auspiciis Serenissimi Principis veri nostri Apollinis,
 hujus Urbis Camilli, Matri Academia salutare admovisti manus. Nec tantum
 Æseulapj Tui instar, recens divulsos, & repido adhuc sanguine rorantes Virbÿ
 Athenæi artus collegisti, coaptasti, animasti, nec decantato Medæe artificio, ari-
 dæ senio venæ juvenili distendisti sanguine, sed diviniore longè miraculo, Uni-
 versitatem hanc jam à triginta annis emortuam, suisq; & urbis ruinis sepultam
 suscitasti, fovisti, vegetasti. Hinc pulsâ tristi, & barbarâ solitudine latiores
 istæ, ditioresq; Artium, & scientiarum Nundinæ, nunquam desitura, restores-
 cunt. Hinc frequenti literatorum satellitio stipantur Professorum latera; hocq;
 tam felici celeritate simul ferè inceptum, & perfectum est, ac si renovatâ Deu-
 calionis & Pyrrhæ metamorphosi, ex ipsis lapidibus, ipsis inquam semirutæ urbis
 ruderibus studiosi emerfissent. Sed Panegyrico locum præcluserit illa tua laudibus
 invicta modestia, quæ effectum est, ut Tu cui aliàs in altissimâ naturæ caligine
 nihil non obvium est, nihil non perspicuum, virtutum tuarum splendorem, vel
 maxime lippientibus manifestum, solus ex omnibus, quotquot hunc aerem spi-
 rant hominibus, nondum videas. Vota tamen nostra sustine, licet encomia per-
 ferre nequeas. Vale peritissime salutis artifex, & qui tot conclamatis vitam
 dedisti, Tibi aut saltem nomini Tuo immortalitatem accipe, quam ut solam
 meritis Tuis parem mercedem certus auguri prædicat.

Claritatis & Excell.

Tuæ

Devotissimus & Devinctissimus Client.

STEPHANUS SKINNER.

THESIS I.

Rthritis *παρά τὸ ἄρθρον*, quod articulum Græcis sonat, dicta definiri potest partium nervosarum, & sensibilem circa articulos dolor, à defluxu humoris serosi, & acris partim tendentis, partim vellicantis, à venis, & arterijs transmissi, per periodos invadens, calore, rubore, tumore, febre, & cum diu duravit, etiam tophis plerumque comitatus.

II.

Et si secundum notationem nominis quivis circa articulos dolor possit Arthritis appellari, ut qui ex luxatione, contusione, ictu, vulnere, lue Venereâ oritur; qui virginibus circa menstruorum eruptionem, aut gravidis post partum in coxâ, aut maximè partui vicinis accidit, tamen Medici, quorum privilegium est, ut & omnium aliorum qui vel artes, vel scientias tradiderunt, suos terminos definire, & pro libitu vel ampliare, vel restringere, vocem hanc ad hanc peculiarem doloris speciem coarctarunt, sic eam quasi *κατ' ἐξοχήν*, & per Antonomastiam denominantes.

III.

Excludimus itaque à legitimo censu Specierum Arthritidis, primò affectum illum quem solum Mercatus Arthritidis nomine dignatur cæteris exclusis, qui plures, aut omnes articulos occupat, nec ut vera Arthritis incipit à dolore, & desinit in tumorem, sed contra à tumore incipit, accedente postea dolore, & si semel invaserit, iterum non revertitur. secundò dolorem illum Ischiadis æmulum, qui etiam ipse sæpe vehementissimus est, non tamen propriè articularis, quia non articulum, sed membranas musculorum affligit, nec stabilis est, sed ad inferiora plerumque descendit, & ut prior, plerumque semel tantum in vitâ invadit: tertio illam movendi impotentiam cum aliquo dolore conjunctam, quæ oritur ab absorptione illius humidi-

2
tatis quæ articulos omnes præsertim circa genua, melioris motus gratia
imbuunt, ut & quæ nimio erui esu contrahitur: vel propter denegatum
ex obstructione nervorum à pravis succis alimentum, vel etiam quod
crassiss humoribus articuli gravantur; cujus doloris mentionem facit
Hipp. 6. Epid. comm. 4. textu 13. & eâ affectos non ἀρθρίκους sed γοναλ-
γέας appellat; nec non quæ in contractis vulgo dictis, præcipue post
Colicam accidit. quarto dolorem illum articulare qui scorbuticos
ex humore seroso, Melancholico, peculiariter corrupto, cum levi Para-
lysi idem ridem cessans, & rediens affligit. quinto illum tumorem pe-
dum in hydropicis, qui etiam dolorem, dum moventur pedes, excitat,
sed non ut vera Arthritis, ipsas partes articulum constituentes, & con-
nectentes occupat, sed tantum inter ipsas & cutim hæret.

IV.

Arthritis non rectè definitur tumor, & inflammatio, licet eam sic
Galenus, & Aëtius definiant, respicientes ad illud quod ut plurimum
accidit: nam in principio, quando dolor maximè urget, nullus tumor
apparet; ut nec in coxendice, & omoplata interdum, in quibus, utpo-
te in locis carnosus humor qui affluxit carne tectus latet. Et vel inde con-
stat quod non est inflammatio, licet eam inflammatio ob attractum ni-
mio dolore sanguinem consequi possit, quia non in suppurationem ten-
dit, licet materia aliquando, sed rarius in aliquid puri simile mutetur,
quod tamen non est verum pus, sed potius sanies quædam, & ichor fo-
râs exudans, & extrâ carnem & cutem erodens.

V.

Subjectum non est, ut nonnulli volunt, ipsum spatium inter extre-
mitates ossium; nam sic membrum longius evaderet, quod non fit; sed
partes membranosa, & exquisitiore sensu prædita circa articulos, qui-
bus etiam accensæ ligamenta membranosa, scilicet illa molliora quæ
articulos in orbem amplectuntur.

VI.

Causa autem quod articulos magis, quàm reliquas partes affligit, est
primò articulorum situ, qui idèd melius acre hoc serum imbibunt, quia
in ipsos externa ferè omnia vasa terminantur: secundò quod ligamenta,
& tendines magis terrestri sanguine, & cum tartareo cognationem ha-
bente

bente nutriantur, tertio quodd validissimos motus patiantur, quibus sæpe debilitantur, & humores abundè attrahuntur.

VII.

Licet nulla totius corporis articulatio ab hoc malo omnino immunis sit, tamen quoniam articulationes manuum, pedum, genuum, & ossis innominati maxime illi obnoxia sunt, antiqui ad evitandam ex multitudine nominum confusionem, præsertim cum eadem sit cura, & eadem indicationes, contenti sunt Arthritidem in 4. tantum species dividere. sci: Podagram, quæ pedes; Chiragram, quæ manus; gonagram, quæ genua; & ischiada, quæ coxendicem infestat.

II X.

Causa immediata, aut morbus, ad quem sequitur hoc Symptoma, est solutio continui: causa continuum solvens est humor acris, serosus, tartareus & falsus: quod constat primo, quodd tam acutos dolores excitat: secundo quodd in articulis tophi, & nodi interdum generantur, è quibus materia calcis instar, qualem vina quædam non defæcata, deponunt, eximitur. tertio quodd vini maximè usu generatur; nulla autem planta illud quod falsum, argillosum, calcarium est in terrâ æquè attrahit, ac vitis; unde morbus est aliquibus locis, ut Austriæ, & Moraviæ Endemius, idè quodd vina in illis regionibus maximè omnium tartaro abundant, ex natura soli quod maximè calcosum est. quarto quodd Arthritici plerumque calculosi sunt.

IX.

Humor iste interdum ad spirituum, qui salem in se mordacissimum habent naturam accedit, sed cum ad ossa, & partes illas frigidiores penetravit, iterum coagulatur, ut & vitrioli, & aliorum salium spiritus coagulari, & in corpora redire posse videmus.

X.

Materia ista, quæ non tantum in omnibus alimentis, sed & in omnibus corporibus perfectè mixtis plus minus reperitur, si vel ob ventriculi, vel hepatis, vel etiam lienis debilitatem non separetur, vel ob intemperiem calidam hepatis, vel lienis immodicè attrahatur, & inde in venas totius corporis distribuatur, vel etiam assetur, & falsis partibus sero exactius permixtis in maiorem acrimoniam exaltetur, tandem in venis, & arterijs congesta, ubi vel proprio fervore incallescens, vel à causis externis.

4
his externis fundentibus, & agitantibus, vel ab omnibus hisce simul concurrentibus fermentata, naturæ ejusque facultati expultrici, vel co-
piâ, vel acrimoniâ molesta esse cœperit, ab eâ criticâ quadam metasta-
si ad articulos ablegatur.

XI.

Non igitur vel sanguis in causâ est, ut suprà thesi 4. demonstravi-
mus; nec bilis, quia multos ætate provecos, nec ullo, modo biliosos
invadit; nec Melancholia, nimis enim crassus est humor, quàm ut possit
in tam angustos meatus penetrare; nec humor frigidus, & pituitosus,
cum contrarium probent, dolor acutissimus, motus celer, ardor sum-
mus; nec necessarium est cum Paræo malignitatem affingere; nec, quod
ille vult, Galenus ad podagram theriacam commendat tanquam ve-
næ antidotum, sed tantum ut vitiosos humores exiccet, & abso-
mat.

XII.

Accedunt causæ aliæ internæ, ut dispositio morbosa; hæreditaria;
vel ascititia à labore, æris, Veneris excessu, aliisque articulos laxos, vel
debiles reddentibus. Item causæ externæ vel Procatacticæ, quæ vel
generant humorem morbificum: scilicet cibi, & potus, vel quantitate
peccantes, vel succo acri, faculentó, & tartareo abundantes; præser-
tim vini generosioris continuus usus, qui nervos affligit, & membra
laxa, & tremula reddit: vel congestos humores commovent, & fun-
dunt, ut Aër Vernus, & Autumnalis, ob temperiei inæqualitatem: mo-
tus corporis & affectus animi; ut & quæ humoris morbifici per con-
suetos sudores exclusionem impediunt ut frigus externum poros cutis
constipans, nec non quæcunque dolorem inferendo humores alli-
ciunt.

XIII.

Humor autem iste non, ut vult Fernelius, à capite sub cute deflu-
it; sic enim partes, per quas transiret, dolore afficeret; ut in aliis pituito-
sis defluxionibus sentimus dolorem primò in capite, hinc in collo, dein-
de in scapulis, qui postea ad crura descendit; vix autem unquam pedes
attingit, sed cum humor ejus causa serosus sit, & tenuis, in viâ evanescit:
contrà autem in Arthritide primo à pedibus maximè remotis à capite
partibus incipit: nec, ut contendit Platerus, a partibus intra calva-
riam

riam delabitur, siue enim secundum nervorum, siue spinalis medullæ ductum commearet, fieri non posset, quin antequam ad pedes perveniret, vel spasmodum, vel Paralyfin, vel dolorem saltem aliquem in transitu pareret; cum è contrà in pedibus subito, præcipuè in morbi initijs dolorem oriri videamus, nullo alibi dolore, vel Symptomate apparente. Statuimus itaque materiam hanc in visceribus ventris inferioris generari, & sæpe diu circa hepar, lienem, & intestina stabulari, donec tandem in venam cavam transferatur. Hinc ex ventris doloribus articulorum dolores sæpe oriuntur, quod in Hypochondriacis, scorbuticis, & colicis satis frequens est, hinc Diarrhæa intempestivè suppressæ in Arthritidem mutantur. Quod autem per arterias, & venas hic motus fiat, constat primò, quod semper instante paroxysmo Arthritico vasa quæ ad manus, & pedes tendunt, & extremis articulis inferuntur, manifestè intumescunt. secundò quòd, ut rectè Spigelius observat, si ante universalem corporis evacuationem, externa repellentia pedi, vel manui admoveantur, materia ad nobiles sæpe partes refluit, & si quando in Arthriticis Natura succumbat, aded ut humores istos pro solito expellere, & in articulos deponere nequeat, iis circa viscera, & præcipuè cor hærentibus, cordis angustia animi deliquia, catarrhi magna vi ad pectus ruentes, continuas tussès, & atrophias excitantes, & nisi materia rursus ad articulos retrahatur, ipsa mors succedit. Hinc Crato plurimis in locis inculcat podagricos habere certos Paroxysmorum nuntios, & quasi præcursores, suppressas sci. evacuationes consuetas urinæ, sudoris &c. & paulò post lassitudinè spontaneam, & appetitus dejectionem. tertio quòd febres tum continuæ, tum intermittentes interdum in Arthritidem terminantur, quod non nisi translato per vasa humore fieri potest.

XIV.

Non tamen negamus capitis debilitatem aliquid remotè, & per accidens ad hujus mali generationem conferre posse, scilicet vel nervosum genus, utpotè cujus temperies, & bona constitutio à cerebri & spinalis medullæ rectâ dispositione dependet, infirmando, aded ut minùs se tueri à fluxionibus, minùsque influentes humores conquirere, & discutere possit; partim copiosum serum, falsi & verè Arthritici in hepate & venis succi vehiculum futurum suppeditando, quod & ipsum

6
non raro salsum, & acre, sed prius in visceribus coctionis generatum, reciproco motu, non extrinsecus intra cutem, sed per venas, & arterias ab ipso cerebro descendit.

XV.

Signa Arthritidis invasuræ sunt, quæ supra thesi 13. præcipuè ex observatione Cratonis enumeravimus. Præsentis Diagnostica sunt hæc, dolor pollicem pedis, & plerumque sinistri primum invadit; idque primo, quod soleat natura humores vitiosos à partibus nobilioribus quam longissimè fieri potest detrudere. secundò ob declivitatem sitûs. tertio, ut supra sine thesi 6. innuimus, ob magnos motus humores à reliquis superioribus partibus attrahentes. quartò quod partes articulos pedis ambientes humorem istum tartareum magis quàm ceteræ huiusmodi partes propter affinitatem in alimentum alliciunt, quod inde patet quod ipsi magis lento, & glutinoso succo quàm reliqua membra abundant; unde fit, ut cocti pedes quasi congelentur & sanguis, ex vena pedum extractus in latas, lentas, & tenaces fibras, quas vulgus pituitam credit, concrescit.

XVI.

Sinister pes maximè Arthritidi obnoxius est, quia sinistra ut plurimum debiliora sunt: pollex idè; quia plures & latiores tendines habet, quàm reliqui pedum digiti, humorum propterea magis capaces.

XVII.

Tumor, calor, & rubor succedunt, partim ob acrimoniam humoris morbifici, partim ob sanguinem propter dolorem attractum: item motus impotentia, primò ob malè affectos tendines. secundò ob nervorum compressionem. tertio ob humoris affluentis pondus.

XIX.

Accedit & Febris, quæ non semper Symptomatica est, ut pleriq; Medicorum crediderunt, sed sæpius ex genere earum, quas Platerus comitatas vocat; quæ scilicet non sunt solitariae, sed alium morbum ab eadem causa pendentem conjunctum habent, cum vid. ex motu humoris quem natura ad partem aliquam, vel etiam habitum corporis expellere conatur, febris accenditur Ephemera, vel Synocha; vel si materia putrida sit, etiam putrida: veritas hujus sententiæ hinc constat, quod febris plerumque Arthritidem præcedit, vel cum eâ simul invadit.

7
die, rarius sequitur, licet sæpe parva sit, ideoque ab ægris dolori magis attentis parum animadvertatur. Febris hæc, ut & aliæ continuæ, manē remittit, circa vesperam intenditur; quod fit à sanguinis ad interiora recursum vel spontaneo, vel ab ambientis frigore excitato. Variatur autem, & aliis, atque aliis diebus exacerbatur pro naturâ humoris, qui cum humore Arthritidis causâ concitatur.

XIX.

Dolor Ischiadicus hoc proprii habet, quod latius quàm in aliis articulis, & sæpe ad vicina loca diffunditur; idque fit partim, quia os coxendicis amplum est, unde tribus nominibus distinguitur, & ubi lateribus ossis sacri connectitur, ilium, ad Cotylam Ischium, anterius os pubis appellatur; vel partim quia nervi, qui à lumbis, & ossē sacro ad eam articulationem veniunt, in diversas partes distribuuntur, qui in hoc affectu læsi dolorem vicinis partibus communicant.

XX.

Arthritis plerumque læthalis morbus non est, sed Arthritici sæpe diu vivunt, & extremam attingunt senectutem; quod natura humores vitiosos, ex quibus alii morbi periculosiores generari poterant, ad articulos certis intervallis protrudit, atque ita iis partes principes exonerat.

XXI.

Potest tamen fieri læthalis si ægri continuis, & diuturnis laboribus, & Vigiliis debilitati, tandem, exhaustis spiritibus, succumbant, aut natura jam quavis de causâ fracta materiam, ut dixi, amplius expellere nequeat.

XXII.

Difficilis tamen curatu est, tum ratione morbi; ob diætæ errores, quæ hîc exactissima requiritur, tum ratione paroxysmi; quia humores per ligamenta, tendines, membranas, & nervos dispersi, propter istarum partium densitatem, & frigiditatem difficillime discutiantur, & præferrim vix ullo modo curabilis est, si sit hæreditaria. 2. porrhet.

XXIII.

Incurabilis est, primò si luxatio adsit, quia etsi articulus reponi possit, tamen ligamenta manent laxiora. secundò si in luxatione cavitas articuli materiâ tophaceâ repleatur, articulus reponi non potest, ea autem ob radicatam dispositionem vix, aut nunquam tollitur.

XXIV.

Quicumque aut senes sunt, aut circa articulos callos, tophosque concretos habent, aut ærumnosè vivunt, aut siccam alvum habent, hi omnes curari non possunt arte humanâ, quantum ego novi. Hipp. 2. Prorrhæ.

XXV.

Omniū Arthritidis specierum Ischias gravissima est, propter vigilas, ob summum dolorem; febrem, luxationem aliquando, ex affluxu accidentem, unde claudicatio, & ex compressione vasorum, vicinarum partiū, ut femoris & cruris. tabes, quæ non curatur, nisi urantur. 6. Aph. 60.

XXVI.

Ischias tamen in principio facilius, quàm ceteræ Arthritidis species curatur, quia vis medicamentorum facilius ad vasa per quæ fluit in coxendicem humor, quam ad extremos articulos penetrare, & affluentem humorem expurgare potest. Si autem semel affluerit humor, difficillimè sanatur, quia discutientia, propter articulo incumbentem carnem penetrare quò debent, nequeunt.

XXVII.

Quibus jamdiu Ischiade affectis coxa excidit, rursusque incidit, iis mucres superveniunt, 6. Aph. 59: scil. excrementa mucosa oriuntur, vel ex debilitate partium nervosarum congesta, cum illæ ob calorem infirmum neque alimentum suum rectè coquunt, nec superflua expellunt, aut dissipant: vel aliunde in locum debilitatum transmissa.

XXIIX.

Si podagricis varices supervenerint, solvitur podagra; Auic: quia sci: humores ad articulos fluere consueti, ad exteriorès jam cruris partes derivantur.

XXIX.

Quibuscunque morbi podagrici fiunt, iis sedatà intra 40. dies phlegmone (i.e. phlegmonode diathesi, vel phlogosi, non verà recentiorum, post Hipp. phlegmone) quiescunt, 6. Aph. 49. addit Galenus, modò medicus in curatione nihil deliquerit, & ægri se morigeros præbeant. Hipp. hic intelligendus primò de leviori, & non lethali Arthritide. secundò de ultimo illius termino, quia multi paroxysmi intra pauciores dies finiuntur.

XXX.

XXX.

Arthritis rarò ad suppurationem venit; non, ut nonnulli volunt, quia humor est frigidus; nam contrarium suprà thesi 11. probavimus; nec quia articuli, utpote à fonte caloris remoti, tantum caloris, quantum requiritur ad suppurationem, non habent; nam in ipsis digitorum apicibus inflammatio, ut Paronychia, oritur, quæ tamen suppuratur; sed quòd ea sit humoris salis, & serosi natura, ut non possit in pus mutari, sed vel totus dissipetur, vel, siquid relinquitur, in tophos concreseat; interdum tamen ulcera in articulis exorta multum glutinis cum tophis cretaceis effundunt.

XXXI.

Pauperes rarius, & levius Arthritide tentantur, quàm divites, partim ob victum, quo utuntur, simpliciorem, & parciozem, & quòd minus Vini, & Veneri, illis perniciosissimis viscerum, & partium nervosarum inimicis indulgeant; partim quòd magis laboribus exerceantur, quibus nativus viscerum calor excitatur, & humores vitiosi per sudores, & transpirationem discutiuntur.

XXXII.

Eunuchi podagrà non laborant, ut nec mulieres, nisi menstrua, quibus magna pars vitiosorum humorum semper excluditur, defecerint, 6. Aph. 28. & 29. verum fuit hoc tempore Hipp. quando frugaliiori victu usi sunt, nunc, ut jamdudum scitè observarunt Seneca, & Galenus, luxus, & intemperantia posteriorum seculorum patrem Medicorum mendacii ferè quotidie coarguunt.

XXXIII.

Pueri Podagrà non laborant antequam Venerem exercuerint, utpote quibus calor nativus adhuc validus est, nec nervosum genus libidine debilitatum. 6. Aph. 30. quod intelligendum est; nisi podagra à parentum semine fuerit propagata, & maximè cum parentes lue Venereà laborarint, quod mali genus Hippocratis ævo ignotum erat.

XXXIV.

Curatio hujus morbi respicit vel paroxysmum ipsum; vel tempus extra paroxysmum, in quo prophylaxi studendum est: in paroxysmo, humores revellendi, venæ sectione, si sanguis abundet, eaque cità, quia fluxus urget, sectà basilicà; si omnes aut plurimi articuli afficiantur

indifferenter in quovis latere, si autem unus tantum articulus laboret, in opposito: omittenda autem phlebotomia, si sanguis pituitosus in venis prævalet, ne discussio imminuto calore protrahatur. secundò purgandi in principio specificis serum ex articulis præcipuè trahentibus. Iste pulvis usu felicissimus repertus est. Rec. fol. senæ el. CrySTALL. tartari ana ʒß, farfæ parillæ Hermodact. verorum ana ʒij, Diagrydij præp. ʒj, sem. anisi ʒij, misce fiat pulvis. accuratè tamen observando an in aliis paroxysmis profuerit purgatio, an nocuerit, multis enim prodest, multis etiam nocet; semper autem cavendum, ne vel nimis lenibus pharmacis moveamus tantum humores, non evacuemus, vel nimis validis corpus calfaciamus, humores agitemus. & rariores, ferocioresque reddamus, viresque agrorum prosternamus. tertio si nimis acres, temperandi, & hepar refrigerandum jusculis cichoraceis alteratis. quarto etiam vomitu ejciendi, si multi vitiosi humores in ventriculo, locisque ei vicinis hæreant, unde metus est ne commotis in toto corpore humoribus, & ij ad venas penetrent, & cum reliquis ad partem affectam ruant. Selectiva tamen vomitoria non propinanda, sed quæ ventriculum tantum, & primas vias evacuent, quale est sal Vitrioli vomit: quod sub primis paroxysmi initiis haustum multis ad hanc evacuationem proclivibus paroxysmos mitiores & breviores præstitit. quinto etiam sudoribus eliminandi sunt exhibito decocto Chinæ, farfæ, quæ peculiariter dolores sedat.

XXXV.

Repellentia etiam initio applicanda, si subito, & nimio humorum affluxu dolor augeatur, verum non sola, ne motus à naturâ institutus cum vitæ periculo sistatur, sed anodynis permista.

XXXVI.

Tertio dolor mitigandus, primò anodynis propriè dictis quæ partem affectam demulcent, & laxant; deinde, si hæc non sufficiant, & dolor valdè urgeat, etiam narcoticis, quæ tamen cautè, & non nimis diu adhibenda, quia calido nativo, & nervoso generi inimica sunt. Deinde specificis quibusdã fervorem sedantibus utendum, qualia sunt aquæ quædam minerales, ut illæ Rulandi, & Riverij; tales enim plerumque ex sententiâ Quercetani, & aliorum Chymicorum, spiritus coagulare, & corpora dissolvere possunt. Non ignobilis quoque aqua Ulma-

11

Ulmariæ cum spiritu salis petijs inibi madefactis tepidè applicata, item cataplasma ex lenticulâ, fl: Chamæmeli, Verbasci, lumbricis, sem. Hyoscyami, farinâ hordei, in lacte coctis, nuperâ experientiâ celebratum.

XXXVII.

Impetu fluxionis jam aliquatenus sedato, ubi pars manifestè intumuit, humorem evocantia, & discutientia, tum illa communia, tum quæ generis similitudine acrem, & salsum istum humorem, propter volatilem, quo abundant, salem efficaciter extrahunt, admovenda sunt potius quàm pinguiâ, & oleosa, quæ teste ipsâ experientiâ dolorem etiam augment, quoniam lentore suo poros inferciunt, & obstruunt: hinc sal Ammoniacum, Urina humana, Raphanns Rusticanus, Lepidium, Vitriolum spiritu Vini solutum, sinapi, & alia hujusmodi acri, & tenui sale scatentia multiplici non tantum recentiorum, sed & antiquorum experimento valdè prodesse comprobata sunt.

XXXIIX.

Scarificationem etiam in parte affectâ humore jam affluxo, & parti impacto, ita ut novus affluxus non sit metuendus, summos Podagræ dolores mirificè placare usu compertum est.

XXXIX.

Ad tophos discutiendos adhiberi possunt, non tantum externa emollientia, & dissolventia, sed & interna, ut Antidotus Tralliani e. Centaurio. experimentum Galeni ex caseo antiquo cum decocto pernæ salitæ inter probatissima topica numeratur.

XL.

Præcautio requirit primò diætam accuratam, in qua cibi, & vina materiam tartaream suppeditantia, Aëris excessus, Voracitas, Venus, animi affectus nimii, immodica corporis exercitatio &c. vitanda sunt. secundò venæ sectionem, nisi corpus sit frigidius: nonnulli venas ad pollicem pedum singulis mensibus cum successu aperiunt: tertio purgationem, quæ vere, & Autumno ante Æquinoctium debet administrari, idq; lenioribus potius, quàm fortioribus. quartò sudorifera, quæ tunc potissimum exhibenda quum humorum ebullitio expectatur ut vere, & Autumno; Noviluniis & Plenilunijs; cavendo tamen ne nimis calidis humores acuantur, & commoveantur. quinto usum Antipodagricorum, ut Chamædryos, Chamæpityos, Aristolochiæ utriusque, Hyperici.

Hyperici, Centaurij minoris Gentianæ, Mei, Rhapontici veri, radicum Artemisiæ &c. quæ non, ut pleriq; volunt, Arthritidem sanant intemperiem frigidam, & humidam capitis corrigendo, humoresq; in eo genitos, & congestos dissipando, sed Ventriculi, Hepatis, & Lienis coctiones promovendo, pravosq; humores in ipsis, aut Venis hærentes abstergendo, consumendo, perq; sudores, urinam, & occultam transpirationem evacuando, sexto Articulorum roborationem, quæ fit astringentibus, moderatè calfacientibus, & siccantibus, quæ tamen non admodum vendenda sunt priusquam dolor, & tumor penitus evanuerint, nec cum topi adfunt, aliàs astringentia potius nocent, quàm prosunt, dum humorem parti affectæ impingunt, eumq; indurant.

C O R O L L A R I A.

Arthritis est summum Naturæ beneficium, tum ut signum; quoddam lautam, & felicem vitam progressam indicat, & Præsens Facultatum robur, quæ secer-
nere, & excernere peccantes materias valent, sicq; graviores morbos avertere:
tum ut causa, quia luxum dissuadet, temperantiam, & sobrietatem docet, unde
merito dici potest optima Philosophiæ Magistra, & licet vitiorum filia sit, tamen
virtutum parens est.

2. Arthritis non tam agrorum, quàm Medicorum morbus est, utpote
quorum non articulos, ignobiles partes, sed nobilissimam omnium, Cerebrum
torquet, efficitq; ut ipsa Ars magis quàm Podagrici Claudicare videatur.

3. Arthritis est rerum omnium prudentissima, & iustissima; pruden-
tissima; quia Cesarum sordes, & tenuioris fortune angustias averfatur, & in-
fra dignitatem suam censet inter ineptos, & imbelles pueros, aut loquaces mu-
lierculas versari, sed maturioris Etatis, & iudicij viros, Magnates, & rerum po-
tentes inter mollia stragula, & divitis mensæ delicias invisit, iisq; comes fida hæ-
ret, nunquam autem more caterorum comitum adulatur. Iustissima; quoniam
pauperes, qui manibus, & pedibus opus habent quibus victum sibi querant, raro,
aut nunquam invadit, illis solis usum membrorum adimit, qui iis aut parum an-
te à usi sunt, aut uti necesse non habent.

4. Paupertate longè mitior morbus est Arthritis, hæc enim per periodos
tantum invadit, illa perpetuè affligit; unde mendicum, quamlibet membris
validum minùs integrâ sanitate frui, quam Divitem Podagricum vel lecto af-
fixum constanter pronuncio, cum nullum Symptoma tam grave minetur exi-
tium, quàm illa, cui semper obnoxij sunt inopes, fames.

F I N I S.

Univ. Lib.
München